

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Aruanne Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) eelarveaasta 2019 raamatupidamise aastaruande kohta

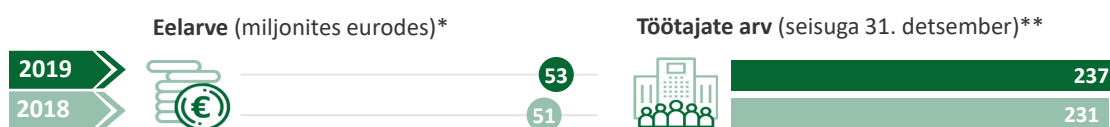
koos asutuse vastusega

Sissejuhatus

01 Pariisis asuv Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (edaspidi „asutus“ või „ESMA“) asutati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1095/2010¹. Asutuse ülesanne on parandada ELi siseturu toimimist, tagades reguleerimise ja järelevalve kõrge, tõhusa ja ühtse taseme, tagada finantssüsteemide terviklikkus ja stabiilsus ning tõhustada rahvusvahelist järelevalvealast koostööd finantssüsteemi stabiilsuse ja mõjususe tagamiseks.

02 *Joonisel 1* esitatakse asutuse peamised arvanded².

Joonis 1. Asutuse peamised arvanded

* Eelarvenumbrid põhinevad eelarveaastal kasutatavate maksete assigneeringute kogusummal.

** Töötajaskond hõlmab ELi ametnikke, ELi ajutisi teenistujaid, ELi lepingulisi töötajaid ja lähetatud riiklikke eksperte, kuid mitte ajutisi töötajaid ja konsultante.

Allikas: Euroopa Liidu eelarveaasta 2018 konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ja Euroopa Liidu eelarveaasta 2019 esialgne konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ning asutuse esitatud andmed töötajate arvu kohta.

Kinnitavat avaldust toetav teave

03 Kontrollikoja auditi käsitusviis koosneb analüütilistest auditiprotseduuridest, tehingute otsesest testimisest ning asutuse järelevalve- ja kontrollisüsteemide peamiste kontrollimehhanismide hindamisest. Lisaks kasutatakse vajaduse korral teiste audiitorite tööst saadud auditi tõendusmaterjali ning analüüsitakse asutuse juhtkonna esitatud teavet.

¹ ELT L 331, 15.12.2010, lk 84.

² Asutuse pädevust ja tegevust tutvustav lisateave on leitav selle veebisaidil www.esma.europa.eu.

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule – sõltumatu audiitori aruanne

Arvamus

04 Auditeerisime

- a) asutuse raamatupidamise aastaaruannet, mis koosneb finantsaruannetest³ ja eelarve täitmise aruannetest⁴ 31. detsembril 2019. aastal lõppenud eelarveaasta kohta, ning
- b) raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust,

nagu sätestatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 287.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärse kohta

05 Meie hinnangul annab asutuse raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta kohta kõikides olulistes aspektides õiglase pildi asutuse finantsseisundist 31. detsembri 2019. aasta seisuga, finantstulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal vastavalt selle finantsmäärusele ja komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele. Viimased põhinevad rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditel.

---

³ Finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne, tähtsamate arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat teavet.

⁴ Eelarve täitmise aruanded sisaldavad kõiki eelarvetoiminguid koondavaid aruandeid ja selgitavaid lisasid.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

06 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistest aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Muu asjaolu

07 Reitinguagentuuridelt võetavad tasud põhinevad nende tuludel konkreetse juriidilise isikuna, mitte kontserni või sellega seotud üksuste rühmade käibel. Sellega luuakse justkui õiguspärane võimalus vähendada või vältida tasusid, kandes ELis registreeritud reitinguagentuuride tulu nendega seotud üksustele väljaspool ELi. Kirjeldatud seaduslõnga tõenäoline finantsmõju ei ole teada. Ehkki asutus on määrust nõuetekohaselt kohaldanud, avastas ta nimetatud riski ja andis selle komisjonile lahendamiseks. Asutus tegi komisjonile ettepaneku teha vajalikud muudatused.

08 Kauplemisteabehoidlatelt küsitavad tasud arvutatakse iga kauplemisteabehoidla asjaomase käibe alusel. See summa võrdub järgmistest komponentidest arvutatud kolmandike summaga: kauplemisteabehoidla põhitegevusest saadud käive; kauplemisteabehoidlale eelneval aastal teatatud tehingute arv; ning eelneva aasta 31. detsembri seisuga registreeritud avatud positsioonide arv. Kuigi tasusid käsitlevas määruses ei ole ette nähtud terviklikku ja järjepidevat kontrolliraamistikku, et tagada teabe usaldusväarsus, esitasid kõik kauplemisteabehoidlad sõltumatu audiitori arvumuse selle kohta, et nende 2018. aasta finantsaruanded (mida kasutati tasude arvutamiseks) andsid õige ja õiglase ülevaate. Sõltumatud audiitorid vaatasid aga teabe, mis puudutab kauplemisteabehoidlatele 2018. aastal teatatud tehingute arvu ning 31. detsembri 2018. aasta seisuga registreeritud avatud positsioonide arvu, läbi vaid piiratud määral. Asutus teavitas komisjoni ja tegi ettepaneku määrus läbi vaadata.

Maksed

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

09 Meie hinnangul on 31. detsembril 2019 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad maksed kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Alus arvamuste esitamiseks

10 Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi rahvusvaheliste auditistandardite (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Nimetatud standarditega hõlmatud kontrollikoja kohustusi kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikastandardite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksi ja auditeerimisega seotud eetikanõuetega oleme sõltumatu asutus ning täitnud oma muud eetikaalased kohustused vastavalt nimetatud nõuetele ja IESBA eetikakoodeksile. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

Juhtkonna ja organisatsiooni järelevalve eest vastutavate isikute kohustused

11 Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja asutuse finantsmäärusele vastutab asutuse juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase raamatupidamise aastaaruande koostamise ja esitamise ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. See hõlmab finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Asutuse juhtkond vastutab ka selle eest, et finantsaruannetes kajastatud tegevus, finantstehingud ja teave oleksid kooskõlas vastavate õigusaktidega. Asutuse juhtkonnal on lõplik vastutus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

12 Raamatupidamise aastaaruande koostamisel on juhtkonna ülesanne hinnata asutuse vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele. Juhtkond peab avaldama tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui juhtkond kavatseb üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

13 Asutuse finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest vastutavad isikud, kelle ülesandeks on juhtimise korraldamine ja järelevalve asutuse tegevuse üle.

Audiitori kohustused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

14 Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et asutuse raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule või muudele asjaomastele eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele kinnitav avaldus, mis kinnitab asutuse raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et oluline väärkajastamine või nõuete mittejärgimine auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või veast ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida kasutajad raamatupidamise aastaaruande alusel teevad.

15 Tulude puhul kontrollime komisjonilt või koostööd tegevatest riikidelt saadud toetusi ning hindame asutuse tasude ja muude tulude kogumise korda (kui sellist tulu on saadud).

16 Kulude puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike (sealhulgas vara soetamiseks tehtud makseid), välja arvatud ettemaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite saaja on nende korra kohast kasutamist tõendanud ning asutus on need kas samal aastal või hiljem tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud.

17 Kooskõlas rahvusvaheliste auditistandardite ja kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega tugineme kogu auditi vältel oma professionaalsusele ja kutsealasele skeptitsismile. Meie ülesanne on ka

- o kindlaks teha ja hinnata raamatupidamise aastaaruandes pettusest või vigadest põhjustatud olulise väärkajastamise ja selle aluseks olevate tehingute Euroopa Liidu õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riski, töötada välja ja rakendada auditiprotseduure nende riskide käsitlemiseks ning saada auditi tõendusmaterjali, mis annaks meie arvamusele piisava ja asjakohase aluse. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise või mittevastavuse avastamata jätmise risk on suurem kui vigade puhul, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevusetust, andmete moonutamist või sisekontrollimehhanismide eiramist;

- teha endale asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrollimehhanismide tõhususe kohta arvamuse esitamiseks) selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem;
- hinnata kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;
- teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas on olulist ohtu sündmusteks või tingimusteks, mis võivad asutuse tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline oht eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes juhtima tähelepanu raamatupidamise aastaaruande asjaomastele avaldustele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne audiitori aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus üksusel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;
- hinnata raamatupidamise aastaaruande ja sellega seotud avalduste üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu, ning seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt;
- hankida piisavat asjakohast auditi tõendusmaterjali asutuse finantsteabe kohta, et esitada arvamused raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute kohta. Vastutame auditi juhtimise, järelevalve ja läbiviimise eest. Oleme ainuvastutavad oma auditiarvamuse eest;
- võtta vajaduse korral arvesse sõltumatu välisaudiitori audititööd asutuse raamatupidamise aastaaruande kontrollimisel vastavalt ELi finantsmääruse artikli 70 lõikes 6 sätestatud nõuetele.

Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning auditi käigus tuvastatud oluliste leidude (sh sisekontrollimehhanismide oluliste puuduste) kohta. Asutusega arutatavate teemade seast valime vaatlusaluse perioodi raamatupidamise aastaaruande auditeerimise seisukohast kõige olulisemad teemad, mida nimetatakse seetõttu peamisteks audititeemadeks. Nimetatud teemasid kirjeldatakse meie koostatud audiitori aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud, või kui äärmiselt erandlikel juhtudel otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt avaliku huviga saadava kasu üles kaaluda.

18 Järgnevad tähelepanekud ei sea kontrollikoja arvamust kahtluse alla.

Tähelepanekud eelarve haldamise kohta

19 ESMA eelarve hõlmab liikmesriikide pädevate asutuste, Euroopa Komisjoni ja EFTA liikmete pädevate asutuste osamakseid. 2019. aastal maksid riikide pädevad asutused 1 363 258 eurot tööandja (ESMA) tehtavate pensionimaksete katteks. See summa põhines hinnangulistel andmetel. Riikide pädevate asutuste osamakseid ei kohandatud kunagi, et need vastaksid tegelikele näitajatele. Samuti ei näinud me ühtegi tõendit selle kohta, et sellist korrigeerimist oleks plaanitud teha.

Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

20 Ülevaade kontrollikoja eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmetest on esitatud *lisas*.

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Alex Brenninkmeijer, võttis käesoleva aruande vastu Luxembourgis 22. septembril 2020.

Kontrollikoja nimel

president

Klaus-Heiner Lehne

Lisa. Eelmiste aastate tähelepanekute põhjal võetud meetmed

Aasta	Kontrollikoja tähelepanekud	Kontrollikoja tähelepanekute põhjal võetud meetmed (lõpetatud / pooleli / alustamata / ei kohaldata)
2018	Töötajate leidmiseks IT-teenuste osutamise lepingute kaudu hoiti kõrvale ELi sotsiaal- ja tööhõive-eeskirjade kohaldamisest ning see toob asutusele kaasa õiguslikud ja mainega seotud riskid. Asutus peaks tagama, et lepingutes tehtaks selget vahet IT-teenuste osutamise ja ajutiste töötajate värbamise vahel.	Pooleli
2018	Reitinguagentuuridelt ja kauplemisteabehoidlatelt võetavate tasude üle- ja puudujäägid võivad kaasa tuua tegevuse iga-aastase ristrahastamise. Asutus peaks leidma mooduse sellise ristrahastamise ärahoidmiseks.	Pooleli
2018	ESMA ja EBA ühine hange kontoripinna üürimiseks Pariisis ebaõnnestus; seega nurjus ka võimalus mastaabisäästuks ja tõhususe suurendamiseks. Asutused peaksid paremini koostööd tegema ja kasutama võimaluse korral ühiseid hankemenetlusi. ESMA peab parandama pakkumuste hindamise dokumenteerimist ja jälgitavust.	Ei kohaldata

Järelevalve vastus

07. ESMA toetab kontrollikoja märkust ja kordab, et see ei kuulu ESMA kontrolli alla ega tema pädevusse. ESMA tegutseb kehtivate õigusaktide raames ja väljendaks heameelt kõigi algatuste üle, mille eesmärk on vältida lünki kehtivas määruses, ja osaleb neis aktiivselt.

08. ESMA toetab seda märkust ja kordab, et see jääb ESMA kontrolli ja volituste alt välja. ESMA on arvamusel, et see annab kehtivas õigusraamistikus maksimaalse võimaliku kindluse. Tasusid käsitlevas delegeeritud määruses ei nõuta kauplemisteabehoidlatelt, et nad auditeeriksid neile teatatud tehingute arvu või registreeritud täitmata tehingute arvu, samas on määruses selge nõue auditeeritavate tulude kohta. Sellega seoses ei ole ESMA-l õiguslikku alust nõuda kauplemisteabehoidlatelt nende arvu sõltumatuid auditiülevaateid. ESMA pöördus mitmel korral komisjoni poole ettepanekuga muuta delegeeritud määrust kauplemisteabehoidlate tasude kohta, et ühtlustada ja lihtsustada arvutussüsteemi kooskõlas siseauditi talituse soovitustega. 2019. aastal andis suurim kauplemisteabehoidla (mis moodustab ligikaudu 50% kõigi kauplemisteabehoidlate turuosast ja tasub peaaegu poole kõigist järelevalvetasudest) ESMA-le (vabatahtlikkuse alusel) sõltumatu audiitori kinnituse kauplemisteabehoidlates 2018. aastal kajastatud tehingute arvu ja 31. detsembri 2018. aasta seisuga registreeritud täitmata tehingute arvu kohta.

19. ESMA tegi nii hinnangulised kui ka tegelikud riiklike pädevate asutuste pensionimaksete arvutused 2019. aasta kohta. Komisjoni juhised (Ares(2016)2772696) pensionimaksete kohta näitavad siiski, et asutused ei peaks korrigeerima riiklike pädevate asutuste pensionimaksete osa tegelikele tasemetele. Seepärast ESMA korrektuuri ei tee. Lõpuks rõhutab ESMA, et riiklike pädevate asutuste 2019. aasta pensionimaksete tegelike ja hinnanguliste summade erinevus (st 27 888 eurot) ei ole oluline.

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2020.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika põhineb [Euroopa Kontrollikoja otsusel nr 6-2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Taaskasutaja ei tohi moonutada dokumentide algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetsetes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotlema täiendavaid õigusi. Kui luba on saadud, tühistab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks peate küsima luba otse autoriõiguse omajatelt.

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla ega ole teile litsentsitud.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Euroopa Kontrollikoja logo kasutamine

Euroopa Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.